

Снігур Аліна, магістр
*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна*

ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ ТА ЧИННИКИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Snigur Alina, Master

ECONOMIC STABILITY OF ENTERPRISE: ESSENCE, COMPONENTS AND FACTORS OF ITS SUPPORT

Характерною ознакою ринкової економіки є невизначеність, яка обумовлена конкуренцією суб'єктів господарювання і періодичністю прояву криз. У цих умовах ефективно функціонування підприємства можливе за рахунок забезпечення належного рівня економічної стійкості. Чим вище стійкість підприємства, тим більше воно незалежно від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, як наслідок, менше ризик виявитися на краю банкрутства [5].

Незважаючи на високу актуальність проблеми економічної стійкості підприємств, підхід до розуміння поняття «економічна стійкість» є досить одностороннім, оскільки обмежується рамками фінансових категорій. Залишається не систематизованим і фрагментарним практичний фінансово-економічний механізм реалізації економічної стійкості, хоча вітчизняні підприємства вже використовують цю категорію на практиці [1].

На наш погляд, більш прийнятне і точне тлумачення терміна пропонує Цямрюк Ю.С., розглядаючи економічну стійкість як «рівноважний збалансований стан економічних ресурсів, що забезпечує стабільну прибутковість і нормальні умови для розширеного відтворення стійкого економічного росту в тривалій перспективі з урахуванням найважливіших зовнішніх і внутрішніх чинників» [5].

При цьому основні зовнішні чинники можна поділити на загальноекономічні (інфляція, нестабільність податкової системи та законодавства, зниження доходності населення тощо) та ринкові (зниження місткості ринку, зниження попиту, нестабільність валютного ринку тощо). Внутрішні чинники, що впливають на економічну стійкість підприємства, можна поділити на чотири групи:

1. Технологічні чинники, які забезпечують постійність постачання ресурсів для всіх технологічних ланок виробництва. Тобто вони характеризують технологічний устрій виробництва.

2. Організаційні чинники, які визначають рівень спеціалізації виробництва, стратегію і тактику підприємства, рівень використання людського капіталу, інвестиційну та

інноваційну діяльність, ступінь та досконалість маркетингу та менеджменту, а також ділову активність підприємства.

3. Фінансово-економічні чинники, що визначають продуктивність чинників виробництва, витрати на виробництво, обсяг товарної та валової продукції, постачання засобів виробництва, обсяг виручки від реалізації продукції, збут продукції. Через ціни, страхування, фінансування з бюджету, стимулювання праці, тарифи, кредити, дотації, податки проявляються зазначені чинники [5]. Оскільки в ринкових умовах господарювання саме фінанси є рушійною силою будь-якої економічної системи, ці чинники вважаються вирішальними та основними [3].

4. Соціальні чинники, які визначають розвиток підприємства та його потенціал у соціальному аспекті (матеріальний добробут працівників, розвиненість соціальної інфраструктури, кадрове забезпечення, умови праці, демографічна ситуація тощо).

Складові економічної стійкості:

1. Фінансова.
2. Виробнича.
3. Кадрова.
4. Маркетингова.
5. Інвестиційна.

Провідною складовою економічної стійкості є його фінансова складова, оскільки в ринкових умовах господарювання фінанси визнаються рушійною силою будь-якої економічної системи [3]. Коли підприємство має стійкий фінансовий стан, то є можливість вкладати кошти в розробку нових товарів, освоювати нові ринки збуту, забезпечувати кадрову стійкість та ефективний процес управління. Управління виробничим процесом найкраще здійснюється за допомогою гнучких планів, правильному використанню елементів виробничої системи. Також завдяки дієвому контролю над усіма видами діяльності підприємств. Кінцевими цілями у забезпеченні стійкого виробничого процесу є: оптимальний обсяг продажів, якість виготовленої продукції, одержання прибутку, постійний контакт із клієнтами, обслуговування після продажів, задоволення споживача. Досягнення основних цілей виробничого процесу підприємства, а також його стійкості, може забезпечити тільки постійний контроль ефективності виробництва і ресурсним забезпеченням. Важливість кадрової складової полягає у тому, що від корпоративної культури, інтелекту колективу залежить конкурентоспроможність підприємства, що в свою чергу визначається конкурентоспроможністю продукції підприємства. Маркетингова складова передбачає максимально повне використання ринкових умов для отримання прибутку. Така стратегія сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємства, що в цілому

призводить до економічної стійкості. Інвестиційна складова займає важливе місце для забезпечення економічної стійкості, адже від її рівня залежить інвестиційна привабливість підприємства.

Отже, до основних заходів забезпечення економічної стійкості можна віднести оптимальний обсяг продажів, задоволення попиту споживачів, якість готової продукції. Вченими доведено, що регулярний контроль за підвищенням ефективності виробництва забезпечує виконання основних цілей виробничого процесу підприємства та є гарантом його економічної стійкості [4, с. 87-89]. Підприємство також повинно бачити стратегічне майбутнє свого стану. В цілому забезпечення стабільного розвитку без такого важливого елемента, як стійкість підприємства є неможливою [2].

Таким чином, основою стабільності підприємства в ринковій економіці є його економічна стійкість. Для забезпечення економічної стійкості підприємств необхідні гнучкість та швидкість реакції на зміни кон'юнктури ринку, підвищення конкурентоспроможності продукції та виробництва, висока інвестиційна активність та фінансова стабільність. Тільки це дозволить підприємству реалізувати всі існуючі можливості для забезпечення умов сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Дем'яненко І.В. Економічна стійкість підприємств та її фінансовий потенціал [Електронний ресурс]. – Електрон. текстові дані. – Режим доступу: <<http://dsfa.mybb3.net/viewtopic.php?p=283>>.

2. Дядечко Л.П., Кузьма В.П. Економічна стійкість підприємства та заходи її забезпечення [Електронний ресурс] / Л.П. Дядечко, В.П. Кузьма. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2009/Economics/45893.doc.htm

3. Економіка підприємства / За ред. А.В. Шегди. – К. :Знання. – 2007. – 112 с.

4. Лігоненко Л.О. Економічне управління підприємством / Лігоненко Л.О. //Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №8(86). – С. 82-91.

5. Цямрюк Ю.С. Зміст економічної стійкості підприємства та методи її аналізу [Електронний ресурс] / Ю.С. Цямрюк. – Електронні текстові дані. – Режим доступу : http://sui.ai.edu.ua/projects/icmiu-iep/download/conference-2009-section-2-1-tsyamryuk_yus-report.doc